

**ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ»**

МАУП

***СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«БАНКІВСЬКІ ОПЕРАЦІЇ»***

Спеціальність:	D3 Менеджмент
Освітній рівень:	Перший (бакалаврський) рівень
Освітня програма:	Менеджмент

МАУП 2025

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Банківські операції
Шифр та назва спеціальності	D3 «Менеджмент»
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	обов'язкова
Кількість кредитів і годин	3 кредити / 90 год. Лекції: Семінарські заняття: Самостійна робота студентів:
Терміни вивчення дисципліни	
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	залік
Сторінка дисципліни на сайті	

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація.

Науковий ступінь	
Вчене звання	
Посада	
Дисципліни, які викладає НПШ	
Напрями наукових досліджень	
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	
Контактна інформація викладача:	
E-mail:	
Контактний тел.	
Портфоліо викладача на сайті кафедри / Інституту / Академії	

Анотація курсу. Дисципліна «**Банківські операції**» спрямована на формування у здобувачів знань, умінь і навичок щодо здійснення, організації та аналізу основних банківських операцій у діяльності банківських установ. У межах курсу розглядаються сутність і класифікація банківських операцій, порядок їх проведення, а також особливості управління активними, пасивними та позабалансовими операціями з метою забезпечення ефективного функціонування банку та дотримання вимог фінансової стійкості.

Отримані компетентності є важливими для майбутніх менеджерів, фінансових аналітиків, банківських працівників, фахівців фінансово-кредитних установ і органів державного регулювання, а також для всіх, хто залучений до організації та здійснення банківської діяльності.

Курс поєднує теоретичні положення з практичними аспектами виконання банківських операцій, сприяючи розвитку професійної підготовки та здатності приймати обґрунтовані рішення у банківській сфері.

Предметом навчальної дисципліни «Банківські операції» є економічні відносини, що виникають у процесі здійснення банківських операцій, а також механізми їх організації, регулювання та впливу на результати діяльності банківських установ.

Метою вивчення дисципліни є формування у здобувачів здатності застосовувати теоретичні знання, методи та інструменти організації і аналізу банківських операцій для забезпечення ефективної діяльності банківських установ та прийняття обґрунтованих управлінських рішень у банківській сфері.

Завдання навчальної дисципліни: ознайомлення студентів з теоретичними основами банківських операцій; формування навичок класифікації та аналізу активних і пасивних операцій банку; розвиток умінь застосовувати методи оцінювання ефективності банківських операцій; навчання порядку здійснення розрахункових, кредитних, депозитних та інвестиційних операцій; формування здатності використовувати нормативно-правову базу у процесі здійснення банківської діяльності; розвиток аналітичного мислення та здатності приймати ефективні управлінські рішення у банківській практиці.

Пререквізити навчальної дисципліни. Вивчення навчальної дисципліни «Банківські операції» базується на знаннях та вміннях, отриманих здобувачами освіти на рівні бакалаврату, зокрема з таких дисциплін: вища математика, статистика, мікроекономіка, макроекономіка, фінанси, гроші і кредит, економіка підприємства.

Постреквізити навчальної дисципліни. Знання та вміння, отримані студентами в процесі вивчення навчальної дисципліни «Банківські операції», сприяють успішному засвоєнню інших навчальних дисциплін, спрямованих на формування професійних компетентностей, зокрема: банківський менеджмент, фінансовий менеджмент, кредитні операції банків, фінансовий аналіз, управління банківською діяльністю.

Зміст навчальної дисципліни (денна форма навчання)

№	Назва теми	Методи навчання/методи оцінювання
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. Організаційно-ресурсні та базові операції комерційного банку		<p>Методи навчання: словесні (навчальна лекція; бесіда; навчальна дискусія); індуктивний метод; дедуктивний метод; аналітичний метод; синтетичний метод; практичний (робота з економічними моделями, статистичними даними, графіками);</p>
Тема 1.	Створення та організація діяльності комерційного банку	
Тема 2.	Формування ресурсів комерційного банку	
Тема 3.	Розрахунково-касові операції банків	
Тема 4.	Операції банків з векселями	
Тема 5.	Кредитні операції банків	<p>пояснювально-ілюстративний; репродуктивний; метод проблемного викладу; частково-пошуковий; дослідницький; інтерактивні методи (аналіз економічних ситуацій; дискусії, дебати; мозковий штурм; ситуативне моделювання; відпрацювання навичок моделювання); кейс-метод (аналіз реальних економічних ситуацій, пошук проблем, пропозиція рішень, побудова моделей); моделювання професійної діяльності (побудова економічних моделей, прогнозування, сценарне моделювання).</p> <p>Методи оцінювання: усний контроль (усне опитування, оцінювання участі у дискусіях, інших інтерактивних методах навчання); письмовий контроль (контрольні, самостійні роботи, аналітичні завдання, реферати); тестовий контроль (тести закритої форми: тест-альтернатива, тест-відповідність, завдання на аналіз даних і моделей); метод самоконтролю та самооцінки; оцінювання кейс-завдань; оцінювання проєктних та лабораторних робіт (моделювання економічних процесів, прогнозування).</p>
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Активні, інвестиційні та спеціалізовані операції банку		
Тема 6.	Операції банків з цінними паперами	
Тема 7.	Банківські інвестиції	
Тема 8.	Операції банків в іноземній валюті	
Тема 9.	Нетрадиційні банківські операції та послуги	
Тема 10.	Забезпечення фінансової стійкості банку	
Модульна контрольна робота		
Форма контролю: залік		

Технічне обладнання та/або програмне забезпечення. В освітньому процесі використовуються навчальні аудиторії, бібліотека, мультимедійний проєктор та комп'ютер для проведення лекційних і семінарських занять з елементами презентації. Вивчення окремих тем дисципліни та виконання практичних завдань з аналізу, оцінювання та мінімізації фінансових

ризиків потребує доступу до інформації зі всесвітньої мережі Інтернет, який забезпечується безкоштовною мережею Wi-Fi.

Форми та методи контролю.

Контроль успішності здобувачів освіти з дисципліни «Банківські операції» поділяється на поточний та підсумковий (семестровий).

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних і семінарських занять. Його метою є систематична перевірка:

- розуміння та засвоєння теоретичних основ дисципліни;
- уміння застосовувати отримані знання для аналізу банківських операцій і практичних ситуацій у діяльності банків;
- навичок аналізу та оцінювання ефективності банківських операцій;
- використання аналітичних та інформаційних інструментів у процесі здійснення банківських операцій.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- виступи та презентації з аналізу банківських операцій;
- усні доповіді з розбору практичних кейсів у банківській діяльності;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає;
- систематичність роботи на семінарських заняттях та активність під час обговорень;
- участь у дискусіях, мозковому штурмі, інтерактивних формах занять;
- аналіз фінансових показників та результатів банківських операцій;
- письмові завдання (контрольні роботи, тестові завдання, аналітичні та реферативні роботи);
- підготовка конспектів, тез, аналітичних записок;
- самостійне опрацювання тем дисципліни та матеріалів лекцій.

Методи поточного контролю:

- усний контроль (опитування, бесіда, доповідь, повідомлення);
- письмовий контроль (контрольна робота, аналітичний звіт, реферат);
- комбінований контроль (поєднання усних і письмових форм оцінювання);
- презентація результатів самостійної роботи або кейс-аналізу;
- спостереження за активністю та участю у практичних заняттях;
- тестовий контроль (закриті та відкриті завдання);
- робота з проблемними ситуаціями у сфері банківських операцій (кейс-аналіз).

Система оцінювання та вимоги.

Таблиця розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти*

Теми	Поточний контроль знань										Підсумковий контроль		
											Модульна контрольна робота	Залік**	Загальна кількість балів
	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10	20	20*	100
Робота на семінарському занятті	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3			
Самостійна робота	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3			

*Таблиця містить інформацію про максимальні бали за кожен вид навчальної роботи здобувача вищої освіти.

Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність здобувачу освіти виставляють оцінки з урахуванням затверджених критеріїв оцінювання для відповідної

дисципліни.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти та розподіл балів, які вони отримують, регламентуються Положенням про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП».

Модульний контроль проводиться на останньому занятті модуля у письмовій формі, у вигляді тестування.

Критерії оцінювання модульного тесту з навчальної дисципліни «Банківські операції»:

При оцінюванні модульного тесту враховуються обсяг і правильність виконання завдань:

- оцінка «відмінно» (А) виставляється за правильне виконання всіх завдань (або більше 90% всіх завдань);
- оцінка «добре» (В) виставляється за виконання 80% всіх завдань;
- оцінка «добре» (С) виставляється за виконання 70% всіх завдань;
- оцінка «задовільно» (D) виставляється за правильне виконання 60% запропонованих завдань;
- оцінка «задовільно» (Е) виставляється, якщо правильно виконано більше 50% запропонованих завдань;
- оцінка «незадовільно» (FX) виставляється, якщо виконано менше 50% завдань.

Неявка на модульний тест - 0 балів.

Вищезазначені оцінки перетворюються на рейтингові бали таким чином:

«А» - 18-20 балів;

«В» - 16-17 балів;

«С» - 14-15 балів;

«D» - 12-13 балів.

«Е» - 10-11 балів;

«FX» - менше 10 балів.

Підсумкова семестрове оцінювання з дисципліни «Банківські операції» є обов'язковою формою оцінювання результатів навчання студентів. Воно проводиться у терміни, визначені навчальним планом, і охоплює обсяг матеріалу, визначений програмою курсу.

Підсумкове оцінювання проводиться у формі тесту. До семестрового оцінювання допускається студент, який виконав усі необхідні роботи.

Підсумкова оцінка виставляється на основі результатів навчання студента протягом семестру. Оцінка студента складається з балів, накопичених за результатами поточного оцінювання, та заохочувальних балів.

Студенти, які виконали всі необхідні завдання і отримали оцінку 60 балів або вище, отримують оцінку, що відповідає отриманій оцінці, без додаткового тестування.

Для студентів, які виконали всі необхідні завдання, але отримали оцінку нижче 60 балів, а також для тих, хто бажає поліпшити свій бал (результат), викладач проводить підсумкову роботу у формі тесту під час останнього запланованого заняття з дисципліни в навчальному семестрі.

Оцінювання додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності. Оцінювання додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності відносять участь здобувачів у роботі наукових конференцій, наукових гуртків здобувачів і проблемних груп, підготовці публікацій, участь у Всеукраїнських олімпіадах і конкурсах та Міжнародних конкурсах тощо понад обсяги завдань, які встановлені відповідною робочою програмою навчальної дисципліни.

За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у науково-дослідній роботі та виконували певні види додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності, можуть присуджуватися заохочувальні (бонусні) бали за визначену освітню компоненту.

Оцінка самостійної роботи

Загальна кількість балів, отриманих студентом за виконання самостійної роботи, є одним із складових академічної успішності з дисципліни. Самостійна робота з кожної теми, відповідно до програми курсу, оцінюється в діапазоні від 0 до 3 балів за допомогою стандартизованих та узагальнених критеріїв оцінювання знань.

Шкала оцінювання виконання самостійної роботи (індивідуальних завдань) критерії оцінювання.

Максимально можлива оцінка самостійної роботи (індивідуальні завдання)	Рівень виконання			
	Відмінно	Добре	Задовільно	Незадовільно
3	3	2	1	0

Форми оцінювання включають: поточне оцінювання практичної роботи; поточне оцінювання засвоєння знань на основі усних відповідей, доповідей, презентацій та інших форм участі під час практичних (семінарських) занять; індивідуальні або групові проекти, що вимагають розвитку практичних навичок і компетентностей (опціональний формат); вирішення ситуаційних завдань; підготовка резюме з самостійно вивчених тем; тестування або письмові іспити; підготовка проектів статей, тез конференцій та інших публікацій; інші форми, що забезпечують всебічне засвоєння навчальної програми та сприяють поступовому розвитку навичок для ефективної самостійної професійної (практичної, наукової та теоретичної) діяльності на високому рівні.

Для оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти впродовж семестру застосовується 100-бальна, національна та шкала ЄКТС оцінювання

Шкала підсумкового оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82 – 89	B	добре	
75 – 81	C	задовільно	
68 – 74	D		
60 – 67	E		
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу.

Для успішного засвоєння курсу «Банківські операції» здобувач освіти має:

- регулярно відвідувати лекційні та практичні заняття;
- систематично, системно й активно працювати на лекційних і практичних заняттях;
- відпрацьовувати пропущені заняття або незадовільні оцінки, отримані на заняттях;
- виконувати у повному обсязі завдання, які вимагає підготувати викладач, належна їх якість;
- виконувати контрольні та інші самостійні роботи;
- дотримуватися норм академічної поведінки та етики.

Курс «Банківські операції» передбачає засвоєння та дотримання принципів етики та академічної доброчесності, зокрема орієнтації на запобігання плагіату у будь-яких його проявах: всі роботи, доповіді, есе, реферати та презентації мають бути оригінальними та авторськими, не переобтяженими цитатами, що мають супроводжуватися посиланнями на першоджерела. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.

Рекомендовані джерела інформації.

Основна (базова) література

1. Банківська система: навч. посіб. (Л. І. Катан, Н. І. Демчук, В. Г. Бабенко-Левада, Т. О. Журавльова); за ред. І. М. Мазур. Дніпро : Пороги, 2017. 444 с.
2. Банківська система: навч. посіб. / Ситник Н. С., Стасишин А. В., Блащук-Девяткіна Н. З., Петик Л. О.; за заг. ред. Н. С. Ситник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 580 с.
3. Варцаба В. І., Заславська О. І. Сучасне банківництво: теорія і практика: навч. посіб. Ужгород : Видавництво УжНУ Говерла, 2018. 364 с.
4. Стечишин Т. Б. Банківська справа: навчальний посібник / Т. Б. Стечишин, Б. Л. Луців. – [2-ге вид. випр. і доповн.]. – Тернопіль: ТНЕУ, 2019. 404 с
5. Про Національний банк України: Закон України від 20 травня 1999 р. № 679-XIV / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>.
6. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07 грудня 2000 р. № 2121-III. / Верховна рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>.
7. Методичні вказівки з інспектування банків «Система оцінки ризиків», затверджені постановою Правління Національного банку України від 15.03.2004 № 10. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0104500-04>.
8. Про акціонерні товариства: Закон України від 27 липня 2022 р. № 2465-IX / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2465-20#Text>.
9. Про валюту і валютні операції: Закон України від 21 червня 2018 р. № 2473-VIII. / Верховна рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text>
10. Про затвердження Положення про ліцензування банків: Постанова Національного банку України; Положення від 22 грудня 2018 № 149 / Постанова Національного банку України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0149500-18#Text>.
11. Про основні засади забезпечення кібербезпеки України: Закон України від 05 жовтня 2017 р. № 2163- VIII / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19#Text>.
12. Про захист персональних даних: Закон України від 01.06.2010 № 2297- VI. / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1325478>.
13. Про платіжні послуги: Закон України від від 30 червня 2021 № 1591-IX / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20#n1249>.
14. Про порядок емісії та еквайрингу платіжних інструментів: Постанова Національного банку України; Положення від 29 липня 2022 р. № 164 / Національний банк України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0164500-22#n20>.
15. Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні: Закон України від 30 жовтня 1996 р. № 448/96-ВР. / Верховна рада України. URL: <https://www.nssmc.gov.ua/documents/zakon-ukrani-pro-derzhavneregulyuvannya-rinku-tsnih-paperv-v-ukran-2/>
16. Про систему гарантування вкладів фізичних осіб: Закон України від 23 лютого 2012 р. № 4452-VI. / Верховна рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4452-17#Text>

17. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12 липня 2001 р. № 2664-III. / Верховна рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14#Text>
18. Про фінансову реструктуризацію: Закон України від 14.06.2016 № 1414-VIII. Документ 1414-VIII / Верховна рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1414-19#Text>
19. Про спрощення процедур реорганізації та капіталізації банків: Закон України від 23 березня 2017 р. № 1985-VIII / Верховна рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1985-19#Text>
20. Про затвердження Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні: Постанова НБУ від 28 серпня 2001 р. № 368 / Верховна рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0841-01#Text>
21. Про затвердження Положення про основи процентної політики Національного банку України: положення, затверджене постановою Правління НБУ від 21 квітня 2016 р. № 277 / Верховна рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0277500-16#Text>
22. Про затвердження Положення про застосування Національним банком України заходів впливу: Положення, затверджене постановою Правління НБУ від від 17 серпня 2012 р. № 346 / Верховна рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1590-12#Text>
23. Про затвердження Інструкції про порядок складання та оприлюднення фінансової звітності банків України : інструкція, затверджена постановою Правління НБУ від 24 жовтня 2011 р. № 373 / Верховна рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1288-11#Text>
24. Про затвердження Положення про порядок формування та зберігання обов'язкових резервів банками України та філіями іноземних банків в Україні: положення, затверджене постановою Правління НБУ від 11 грудня 2014 р. № 806 / Верховна рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0806500-14#Text>
25. Про затвердження Положення про застосування Національним банком України стандартних інструментів регулювання ліквідності банківської системи: положення, затверджене постановою Правління НБУ 17 вересня 2015 р. № 615/ Верховна рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0615500-15#Text>
26. Про затвердження Положення про застосування Національним банком України заходів впливу за порушення колекторськими компаніями законодавства про захист прав споживачів фінансових послуг: Положення, затверджене постановою Правління Національного банку України від 09.07.2021 № 78. / Верховна рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0078500-21#Text>

Допоміжна література:

1. Банківські операції [текст] : навч. посіб. Н. І.Демчук, О. В. Довгаль, Ю. П. Владика. Дніпро: Пороги, 2017. 461 с.
2. Дроботя Я. А. Нетрадиційні банківські послуги та фінансові ризики пов'язані з ними: реалії України, міжнародний досвід. Вісник Харківського національного аграрного університету імені В. В. Докучаєва. Серія «Економічні науки». Харків: ХНАУ. 2018. № 1. С. 31-40.
3. Дроботя Я. А. Глобалізація та інтеграція: фінансові ризики і переваги від залучення іноземного банківського капіталу. Глобальні та національні проблеми економіки. Миколаїв: Миколаївський національний університет ім. В. О. Сухомлинського. 2018. № 22. С. 789-793. URL: <http://globalnational.in.ua/archive/22-2018.pdf>.
4. Дроботя Я. А. Ефективність розвитку нетрадиційних банківських послуг: закордонний досвід та українська практика. Глобальні та національні проблеми економіки. Миколаїв: Миколаївський національний університет ім. В. О. Сухомлинського. 2018. № 23. С. 475-479. URL: <http://globalnational.in.ua/archive/23-2018.pdf>.
5. Дроботя Я. А., Бражник Л. В., Дорошенко О. О. Диджиталізовані інновації банківського бізнесу. Економіка та суспільство. 2021. Випуск 23. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-23-15>
6. Дроботя Я. А., Бражник Л.В. Диджиталізація банківської діяльності та платіжних систем. Інфраструктура ринку. 2021. Випуск. 51. С. 261-267. DOI: <https://doi.org/10.32843/infrastruct51-42>

7. Дроботя Я. А., Телятник М. Ю. Управління капіталом комерційного банку. Економіка та суспільство. 2021. Випуск 31. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-31-9>.
8. Дроботя Я. А., Дорошенко О. О., Яременко А. С. Ризик ліквідності комерційного банку. Ефективна економіка. 2022. № 1. DOI: 10.32702/2307-2105-2022.2.81.
9. Дроботя Я. А., Дорошенко О. О., Бражник Л. В. Стан управління ризиком ліквідності комерційних банків України. Ефективна економіка. 2022. № 3. DOI: 10.32702/2307-2105-2022.3.72.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: //rada.gov.ua.
2. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: // www.kmu.gov.ua.
3. Офіційний сайт Міністерства Фінансів України. URL: //www.minfin.gov.ua.
4. Офіційний веб-сайт Державного комітету статистики України. URL: ukrstat.gov.ua.